

Fig. 2.

145

СТР-9

32 НЕДЕЛЬУ 14. ЯНУАРА 1873.

ІІІ ГОДИНА ПІД ЗВІСТОМ

ПОЗОР ИШТЕ

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Савета. Џа зар не би имала право!
Малчика. Право? Може бити. Али шта је мени
стало до тога! Ја чиним оно, што ми је по вољи!
Не би чич, ме томе научити!

Савета. Али ја би испаја рекла —
Малчика. Манимо се тога разговора, и пре-
ћимо на што паметније, и, пр. да ти кажем, ко
ће све данас к нама доћи. Или можда већ знаш?

Савета. Не знам.
Малчика. А ти чуј! Прво и прво доби бе породица Тимићева, и то господин отац, го спођа мати, и господиња ћећи! Несносан трио!

Савета. За што? Милица је пријатна девојка!
Малчика. О, мани је, молим те, сушта сентименталност! Па је још и заљубљена?
Савета. Не знам, не вонију до мене.
Малчика. Ал' ја знам, па да би и ти знала, казаћу ти, да је госпођица Милица заљубљена у господина Штанцику.

Савета. То не би био рђав пар људи!
Малчика. Може бити, само што то не ће бити
пар људи. Потом ако једна која

Савета. Из узрока, што је господин Штанцика заљубљен у тебе? Је је?

Малника. Кажу, драга Савета, тајко кажу само!

Ја о томе још нисам званично извештена. У ос-
талом гад је реч о господину Штанциби, могу
ти рећи, да ће и он доби!

— Искове чините си до имена им за обикновените

Малчика. Мони неш даље мотрити, јели за-
јубљен у мене. (од аматера)

(See *Standard Work*)

The image shows the title page of a book. The title 'МИЦТЕ' is written in large, bold, capital letters at the top. Below it, the author's name 'ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ' is written in smaller letters. A decorative floral border surrounds the text. At the bottom, the year '1869.' is visible.

Савета. То ћу оставити Милици. На кој ће још доћи? вједок ће оди увјек да имаје шта да ће
Малчика. Доћи ће још и господин Тошица.
Ха, ха, ха! Радије ће да то чини и попозије

Савета: Ти се смејеш? Малчишко, в фрујам
Малчика: Зар он теби није смешан? Зар не
знаш да је тако уратковид, да ће види чи ни ко-
рака испред носа? Китој је у твојем граду и в
Савета: Да, да!... Малчишко, в фрујам

Савета. Да, да... мало је кратковид.
Малчика. Мало?... Ти то зовеш мало, кад је
ономад пољубио Јовану у руку, јер му се учи-
нило мој отац?... Хаха, хаха! Ја сам хтела пући

Савета. Ти си сувише немилостива према њему, а он сиромах све трпи.

Малчика. Мора, гад је у мене заљубљен!
Савета. Да где у реду заљубљених број други?
Малчика. Ипак по реду није други.
Савета. Тако?.. Колико има још пред њиме?

**Малчика. Не зна се још! Али да идемо даље.
Најпосле ће доћи још и господин Бранко.**

Савета. И он не доди?
Малчика. Како ти то нагло питаш.
Савета. Ја?.. Не би знала за што! Он је замене, као и сваки други, изузимајући што је пријатан, а то ми годи, као што то годи и сваком другом!

Малчика, Имаш право! Бранко је врло пријатан човек, те ће свакога задобити за сеоје.

Савета, ти се радо занемаш с њиме?

**Малчика, не буда тайим! Рекла бы шта више
да ми се допада.**

Савета. А да се ти њему допадаш, о томе и не сумњам!

Малчика. Мислиш? Не ћу да поричем само из учтивости; у осталом видићемо!

Савета (за себе.) Да, видићемо!

Малчика. Него, ја би рекла, да гости већ долазе?

Савета. Долазе заиста — идем да јавим стрини. (Оде)

(Наставиће се.)

ШТА ЈЕ „МАНИРА“ У УМЕТНОСТИ, ОСОБИТО У ГЛУМАЧКОЈ.

Врло се чесо у уметности говори о манири, пластичкој целини. У том смислу створили а веома се мало радило да се разјасни и покаже шта је управо манира. Нека нам даље буде допуштено да у неколико расветлимо и промотримо тај појам. У сваком уметничком делу мора да провејава идеалност и реалност. Идеја ствара себи у сваком уметничком делу свој особени облик, у коме се сваки час појављује и провираје. Сваки ће велики уметник тежити за тим, да му идеја добије особени облик, јер тај облик тада управо показује извесног једног само списатеља или мајстора, показује извесну индивидуалност, разликује га од других уметника. Начин и спрећво којим уметник тежи, да му идеја и реалност у уметничком делу посебени праваци облика заузме и што га од других разликује, називамо ми његовим стилом. У стилу уметниковом даље огледа се уметникове особености, стил је даље управо ређи тајна, стил означује уметника као потпуно посебни дух, по стилу га истом можемо тек познати, и видити разлику уметникову од свију осталих уметника исте врсте. Што је већи уметник тим је особенији и љегив стил. За особеност уметничког стила важе свакако оне Лесингове речи, што је о Шекспиру изрекао: „Лакше је отети Херкулу буздован, него Шекспиру један једини стих.“

Због тога добија често идеја у сваком правом уметничком делу савршени особени облик, који постаје природом уметничког дела тако, да се не може никако од њега отлучити. Тада је индивидуални облик, кога ми у највећим уметничким делима наилазимо, означује уметникову индивидуалност. Сваки је у истини велики уметник у том смислу индивидуалан, јер се у свима његовим делима огледа његов особени стил. Што је већи уметник, тиме ће индивидуалнији бити и његов стил, јер се тиме баш појављује у својој потпуној

су Шекспир, Гете, Моцарт и Рафајел свој особени стил, те нам свако њихово уметничко дело довикује: Ја сам Шекспир или Рафајел и тада што више уметник има стварачког духа, тиме ће бити индивидуалнији, то значи, да ће тиме јасније бити изражен његов стил у сваком његовом делу. Та уметничка особеност управо и доприноси, да му уметничко дело сјаје у потпуној својој целини. Ако се на против, за време чина, где идеја у уметничком делу свој облик добива, ако се у тај чин ма шта приграде, где се само индивидуалности и особеност уметникове изражава, а не појави се потпуна индивидуална власт уметничког дела, то онда постаје оно што ми називамо манира. У манири даље разликује се уметник тако рећи од општег идеалног земљишта, и преставља нам се у својој особеној целини, али тиме није задовољен уметнички интерес. Где манира даље у уметности влада, ту није индивидуални израз уметников испуњено општим објективним садржајем, већ ту се изражава нешто посебно и случајно, али нема у себи правог идеалног и вечитог садржаја. Разлика између стила. У манире тада је, што манира изражава само неку случајну особину уметникову која није испуњена општим садржајем. Ни код једног великог уметника, ма које врсте он био, не влада нити постоји манира, већ само стил, јер тај показује увек особити начин и спрећво, које је у уметнику идеју одржало.

Што се даље појављује увише уметничком делу, уметничког индивидуалног сувишка осим идеје, коју је ради стварно приказати и на видело изнети, тиме се већма појављује манира, тиме ће се више удалити од објективног земљишта уметности.

(Наставиће се.)

Л И С Т И Ј.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

* („Женске сузе.“ „У петак.“) Оба ова комада одиграна су у четвртак 11. јануара и то прилично добро. У првом комаду особито се одликовала Сајевићка, која је Далицу приказала као што треба: са свим природношћама. Нарочито је заслужила похвалу, што није претерала у цла, чују кад оно хоће сузами да изважи од свога мужа минуше од драгога камена. Мање јој је пошта за руком онај очајни смех када мисли да ће у двобоју изгубити свога мужа, кога љуби. Л. Маринковићева није нас овога вечера задовољила као Валентина у „Петку.“ И у Валентини и кроз уобржену сентименталност треба да провирује мали несташко.

Публике је мало било на представи, сигурно због кишне, која се беше спустила као у сред лета.

(Максим Црнојевић.) „Viennac“ је донео мало оширију критику о „Максиму Црнојевићу.“ У тој критици пабрајају се и неке мање ове трагедије па се па послетку вели: „Ми не бисмо тако пажљиво улазили у трајногрешкама костијеве драме, да нам се он не указује имене, и самим погрешкама њезиним, као песник веома даровит и научен познавалац драматичне технике. Свршетак свакоме чину тако је удешиј, да се види, као је песник вешти олимп драматским доскочицама, којима се постиже ефекат. Многи су му дталози веома вешто изведенни, монолози пуни духовитих антитеза, песнички говор мало не кроз метафоричан, какав има бити у трагедији, кад што управо красан, али по где где пренатрени и пепластичним, присиленим метафорама. У кратко, ми држимо, да је својим драматичним првештем показао др. Лаза Костић красан дар, који дао Бог да пити чешће употреби за напредак свога народа а како му је век свој вити у значајној и музевној борби, то је до душе горка, али јаку духу, који се зна добити победи над стварним бедама, најбоља школа драматичној савршености. Да му сваке post nubila Phoebus!“

П О З О Р И Ш Т Е.

(Народно позориште у Загребу). По извештају управе народног позоришта у Загребу приказиваје се тамо па скоро ови нови преводи: „Сељак и милионар“, „На племенство“ узвишиени „трговац“, (поднес: „Нови племић“), „Борба за живот“, Од изворних нових комада так, ови: „Брачна понуда“, од Томића, „Слика покојне госпође Каћете“, од В. Ђорђевића, „Вајазитова љубав“, од В. Ђорђевића. Од старијих ће се драма представљати: „Исабела Орсинијева“, „Катарина Хајардова“, „Дебора“ и „Љубав и сплетка“. А да се узме обзор и на оне, који се желе у покладним недељама задављати у позоришту, приказиваје се редом ице ови комади: „Ђачке враголије“, „Марија и њени пуковије“, „Казалишица безумности“, „Хоће да врагује“, „Оба Клинисберга“, „Опаничари клобучар“. Од опера ће се приказивати сада „Марта“, а у фебруару први пут опера „Faust.“

(Народно позориште у Загребу.) „Viennac“ пише: „Лакридија опет почиње освајати нашу позорницу; чујемо да је то само од пужде због већег новчаног добитка; чу-

јемо, да је владин повереник за позориште у економском погледу уклонио многе недостатке; читамо, да се његова управа спрема, да се па скоро прикажу неколико изворних шаљивих игара. Какав ће бити успех, то ће видети. Ако је начин да заведе опет лакридије, то ће се овај начин назвати јаче осветити, него што вреди већи повратни приход; јер се правом може питати, где ће бити граница новчаним обзирима, где граница даљињем кварену естетичног укуса? Од штете, која се тим наноси том једином уметничком заводу, ако у њему почне корена хратати драматична несмисао, нема ни једне друге веће; и тема претек гладатка него што је тај: да се истигне прави естетички укус у самом заводу и у општинству. Мада смо и тренутно одступање од ваљаних начела, у погледу укусна избора, горко се освећује, како то показују друге велике позорнице. Тако и пр. читасмо не давио оправдану немачком позоришту, да је тромесечјо централно глумче самих салонских и шаљивих игара учинило и глумце неспособним, да ваљало приказују велике драме, и обиљство неиступно за највише драматичне утиске. Нашем се позоришту не ће ни каквим мајко практичним и новчано успешним експериментовањем без темељитих естетичких начела зајемчити прави напредак. Без позоришног новог устава, који би израђен био по студији најбољих туђих, и без драматичне школе нема сирпана претка; овако само животари!

К Џ И Ж Е В И О С Т.

(Американско новинарство.) По најновијим каталогима штампано је у америчким уједињеним државама 507 листова, који су сваки дан излазили, 105 листова, који су излазили по три пута, 110 листова, који су излазили по два пута и 4750 листова, који су излазили по један пут у недељи. 81 лист излазио је сваке треће недеље, 91 сваких четвртест дана, 685 свакога месеца, 4 сваког другог месеца, а 55 свакога трећега месеца. Свака скупа издавала је дакле 6328 листова и то у 449 вишем него јане. У јединију Флориду није излазио ни један дневни лист. Између свију новина има их 663 од којих свака броји више од 5000 претплатника. 283 листа издавана су на немачком, 23 на француском, 12 на скапдинавском, 6 на холандском, 6 на чешком, 5 на талијанском и 1 на португалском језику. Сви други листови излазили су на енглеском језику.

СТАТИСТИКА.

(Колико има људи на свету). Популарнијим „Geografische Mittheilungen“ има свега на свету 1377 милиона људи. Од тог броја долази на Европу 301 милион и 600.000 а на 178.120 квадратних миља, на Азију 794 милиона а на 796.005 квадратних миља, на Аустралију и Полинезију 4 милиона и 365.000 а на 161.105 квадратних миља, на Африку 192 милиона и 520.000 а на 543.570 квадратних миља, на Америку 84 милиона и 524.000 а на 747.680 квадратних миља. У самој Хини има 446 и по милиона душа, дакле скоро толико колико и цела трећина светоголиког становништва на свету.

Издaje управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

Этиориад 99-й выпуск. Выпускается Администрацией Ульяновской области. Ульяновск. Ульяновская областная универсальная научная библиотека им. Н.К. Крупской.

16. ПРЕДСТАВАНИЕ ОБРАЩЕНИЯ В АДМИНИСТРАТИВНЫЙ СУД ПО ОБРАЩЕНИЮ ОТКЛЮЧЕНИЯ ОНЛАЙН-ПРЕДПРИЯТИЯ.

СВЕЧАНА ПРЕДСТАВА
У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 14. ЈАНУАРА 1873. НА ДАН СВЕТОГА САВЕ

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРАНИ у првом залу, који је
имајући у виду свога величанственог изгледа, поистоветан са
зала у Капитолу САД, представљајући јединствену архитектонску
и уметничку вредност у нашим грађевинама.

ПРВИ ПУТ:

М А Р К О В А С А Б Р

АЛЕГОРИЗАЦИЈА У 2 ДЕЛА, О ПЕСМАМА, ОД ЈОВАНА ЂОРЂЕВИЋА, МУЗИКА ОД Д. ЈЕНБА. (ДРУГИ ДЕО НАПИСАО

ОСОБЕ:

КРАЉЕВИЋ МАРКО, кнез и жупан Срема, био је син кнеза Симеона и кнегиње Јелене, сестре кнеза Јована Урошевића. Краљевић Марко је био син кнеза Симеона и кнегиње Јелене, сестре кнеза Јована Урошевића. Краљевић Марко је био син кнеза Симеона и кнегиње Јелене, сестре кнеза Јована Урошевића.

ПЕВАЦ — первоисточник звуков, издающих он
Народ — народы, народность, народное творчество.
ЛУКИН — один из первых русских писателей-романтиков.

СЛИКЕ: — Слика је изображење које се прави на неком подложу, као што је папир, картон, дрво и сл., али и на неким тврдим материјалима, као што су стакло, метал и сл.

I. Слика: Деснот ѡураџ Бранковић и синови му Гргур и Стеван и ћеби му Мара, и турски цар Мурат II.

III. Слика: Сеоба српска под патријархом Арсенијем Чарнојевићем.

IV Слика: Борба пригораца с турцима под владиком данилом.

VII. Слика: доситеје обрадочни, Сава Текелија и Вук Каракић.

Кој од наших претплатника жели своја места за ову представу задржати, нека се изволи тога ради пријавити у позоришној писарници најдуже до 11 саката пре подне.

Улазнице се продају у писарници позоришној (стану матичином) од 9—12 пре подне и од 3—5
сахата после подне, а после на каси.

У уторак 16. јануара: „МАТИ И СИН.“ Позоришна игра у 5 чинова, од Шарлоте Бирхопфјерове, превео Ђ.

БОЛУЈУ: Ј. ТЕЛЕЧЕКИ, В. МАРКОВИЋ.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 9 САХАТА.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 9 САХАТА.